

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 96/14
Luksemburg, 10 lipca 2014 r.

Wyrok w sprawie C-138/13
Naime Dogan / Bundesrepublik Deutschland

Wymóg podstawowej znajomości języka niemieckiego, od którego Niemcy uzależniają wydanie wizy dla celów dołączenia do obywateli tureckich zamieszkujących legalnie na terytorium Niemiec przez ich małżonków, jest sprzeczny z prawem Unii

Wymóg ten, wprowadzony w 2007 r., nie jest zgodny z klauzulą standstill układu stowarzyszeniowego z Turcją

W ramach łączenia małżonków będących obywatelami państw trzecich Niemcy, od 2007 r., uzależniają co do zasady wydanie wizy od umiejętności porozumiewania się przynajmniej w prosty sposób w języku niemieckim przez małżonka, który zamierza dołączyć do członka rodziny rozdzielonej. Ten nowy warunek ma na celu zapobieganie wymuszonym małżeństwom i wspieranie integracji.

Naime Dogan, będąca obywatelką turecką zamieszkałą w Turcji, zamierza dołączyć do swojego małżonka, Seydiego Dogana, w Niemczech. Małżonek ten, także narodowości tureckiej, mieszka od 1998 r. w tym państwie, gdzie zarządza spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, w której jest większościowym wspólnikiem, i dysponuje dokumentem pobytowym na czas nieokreślony. W styczniu 2012 r. ambasada Niemiec w Ankarze ponownie odmówiła wydania Naime Dogan wizy w celu łączenia rodziny z uzasadnieniem, że nie ma ona niezbędnej znajomości języka.

Naime Dogan wniosła wtedy skargę do Verwaltungsgericht Berlin (sądu administracyjnego w Berlinie, Niemcy). Sąd ten zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy obowiązujący od 2007 r. wymóg językowy nałożony przez Niemcy jest zgodny z prawem Unii, a w szczególności z klauzulą *standstill* uzgodnioną na początku lat siedemdziesiątych XX w. w ramach układu stowarzyszeniowego z Turcją¹. Klauzula ta zakazuje wprowadzania nowych ograniczeń w swobodzie przedsiębiorczości².

W dzisiejszym wyroku Trybunał odpowiedział, że klauzula *standstill* stoi na przeszkodzie wprowadzonemu po wejściu w życie wspomnianej klauzuli w danym państwie członkowskim uregulowaniu krajowemu, które uzależnia możliwość wjazdu na terytorium tego państwa w celu łączenia rodziny przez małżonków obywateli tureckich zamieszkałych w tym państwie od uprzedniego wykazania nabycia podstawowej znajomości języka urzędowego wspomnianego państwa³.

Taki wymóg językowy utrudnia bowiem łączenie rodzin, zaostrzając warunki pierwszego wjazdu na terytorium danego państwa członkowskiego małżonka obywatela tureckiego w stosunku do zasad

¹ Klauzula ta jest ujęta w protokole dodatkowym podpisanym w dniu 23 listopada 1970 r. w Brukseli oraz zawartym, zatwierdzonym i ratyfikowanym w imieniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2760/72 z dnia 19 grudnia 1972 r. dotyczącym zawarcia protokołu dodatkowego oraz protokołu finansowego, podpisanych dnia 23 listopada 1970 r., załączonych do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją i odnoszącym się do środków, które należy podjąć w celu ich wprowadzenia w życie (Dz.U. L 293, s. 1).

² Zakaz ten podlega ocenie w stosunku do ograniczeń istniejących na dzień wejścia w życie klauzuli w odniesieniu do danego państwa (dzień 1 stycznia 1973 r. w przypadku Niemiec).

³ Zważywszy na tę odpowiedź, Trybunał uznał, że nie jest konieczna odpowiedź na zadane przez Verwaltungsgericht pytanie drugie dotyczące tego, czy dyrektywa Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. L 251, s. 12) także stoi na przeszkodzie rozpatrywanemu wymogowi językowemu.

mających zastosowanie w chwili wejścia w życie klauzuli *standstill*. Takie uregulowanie stanowi nowe ograniczenie w rozumieniu wspomnianej klauzuli w korzystaniu ze swobody przedsiębiorczości przez wspomnianych obywateli tureckich.

Trybunał przypomniał, że łączenie rodzin stanowi czynnik nieodzowny dla umożliwienia życia w rodzinie pracownikom tureckim należącym do rynku pracy państw członkowskich i przyczynia się zarówno do poprawy jakości ich pobytu, jak i sprzyjania ich integracji w tych państwach.

Na decyzję obywatela tureckiego, takiego jak Seydi Dogan, o osiedleniu się w danym państwie członkowskim w celu wykonywania tam działalności gospodarczej w sposób stały może mieć bowiem negatywny wpływ ustawodawstwo tego państwa, które utrudnia lub uniemożliwia łączenie rodzin, tak że wspomniany obywatel może w odpowiednim przypadku być zmuszony do dokonania wyboru pomiędzy swoją działalnością w danym państwie członkowskim a życiem rodzinnym w Turcji.

Wreszcie, o ile wprowadzenie nowego ograniczenia może być dopuszczone w takiej mierze, w jakiej jest uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego, jest właściwe do zapewnienia realizacji zasługującego na ochronę celu i nie wykracza poza to, co konieczne do jego osiągnięcia, o tyle Trybunał stwierdził, że przesłanki te nie są spełnione w niniejszym przypadku.

W tym względzie Trybunał zauważył, że przy założeniu, iż powody podane przez rząd niemiecki (mianowicie zapobieganie wymuszonym małżeństwom i wspieranie integracji) mogą stanowić nadrzędne względy interesu ogólnego, uregulowanie krajowe takie jak rozpatrywany **wymóg językowy wykracza jednak poza to, co konieczne** do osiągnięcia zamierzonego celu, **w zakresie, w jakim brak dowodu nabycia dostatecznej znajomości języka automatycznie pociąga za sobą oddalenie wniosku o łączenie rodziny bez uwzględnienia szczególnych okoliczności każdego przypadku.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106